

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.21.464/2018/5.

A tanács tagjai: Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit a tanács elnöke,
előadó

. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró

Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró

A felperesek: I.rendű felperes neve (**I. rendű felperes címe**) I.
rendű

II.rendű felperes neve (**II. rendű felperes címe**) II.
rendű

III.rendű felperes neve (**III. rendű felperes címe**) III.
rendű

A felperesek képviselője:

. Birkás János ügyvéd (**fél címe**) I-III. rendű alperesek
képviselőjében

Az alperes: alperes neve (**alperes címe**)

Az alperes képviselője:

ágos Bírósági Hivatal Jogi Képviselői Osztály (**fél címe 2**
ügyintéző: Beerné dr. Vörös Helga)

A per tárgya: Kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Felperesek

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

émi Törvényszék 14.P.20.733/2017/14/I.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítéltábla Pf.II.20.040/2018/8/I.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg az államnak felhívásra az I. rendű felperes 49.200 (negyvenkilencezer-kétszáz) forint, a II. rendű felperes 196.200 (százkilencvenhatezer-kétszáz) forint, a III. rendű felperes 254.100 (kétszázötvennégyezer-egyszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A L. Kft. (a továbbiakban: Kft.) üzletrész tulajdonosai a felperesek voltak, az I. rendű felperest 9,84%, míg a 90,16% közös

törzsbetéten belül a II. rendű felperest 39,34%, a III. rendű felperest 50,82% tulajdoni hányad illette meg.

- [2] A Kft. a **B.** Kft. alvállalkozóval 2010-ben vállalkozási szerződést kötött, amelyre alapítva a **B.** Kft. hitelező a Kft. adós ellen 2012. február 22-én fizetéseképtelenség megállapítása és felszámolás elrendelése iránti kérelmet nyújtott be a Pécsi Törvényszéken. A kérelem szerint az adós Kft. 31.112.464 forint és késedelmi kamataiból álló, nem vitatott tartozást a teljesítési határidő lejártát követő 15 napon belül sem egyenlített ki.
- [3] A Pécsi Törvényszék 5.Pkf.02-12000114/18. számú végzésével az eljárást megszüntette. Döntésének indokolása szerint a hitelező kérelmét a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 27. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott fizetéseképtelenségi okra alapította. Eszerint a bíróság a fizetéseképtelenséget - többek között - akkor állapítja meg, ha az adós a tartozását nem vitatta, és az ezt követő hitelezői írásbeli felszólításra sem teljesítette. Az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy a 2011. január 13-i emailben küldött hitelezői fizetési felszólítás kielégíti-e a törvény rendelkezéseit. A Cstv. a hitelezői felszólítás tekintetében írásbeli nyilatkozatot kíván meg, a bíróság megítélése szerint az emailben küldött felszólítás önmagában nem, csak a fokozott biztonságú elektronikus aláírással aláírt elektronikus dokumentum útján tett nyilatkozat felel meg az írásba foglalás követelményének.
- [4] A hitelező fellebbezése alapján eljáró alperes neve, a jelen per alperese a Fpkf.IV.30.374/2012/2. számú végzésével az elsőfokú végzést megváltoztatta és az adós fizetéseképtelenségét megállapította, a felszámolást elrendelte. Indokolása szerint a hitelező fizetési felszólítását tartalmazó email elküldése a hitelező részéről nem jelent írásbeli felszólítást, tehát az email önmagában az írásbeliség követelményét nem elégíti ki. A hitelező azonban az emailt kinyomtatta és azt az adós alkalmazottjának átadta. A kinyomtatott email a hitelező ügyvezetője által nyomtatott formában - nevének és tisztségének feltüntetésével - aláírt papír alapú okiratnak minősül. Az aláírásnak nem fogalmi kelléke a kézírás, géppel is aláírható az okirat, a lényeg: az aláírás az érdekelt személytől származzon, az ő megbízásából történjen az aláírás, illetve azt magának ismerje el. A hitelező ügyvezetője a kinyomtatott e-mailen szereplő névaláírást sajátjának tekintette, ezért azt tőle származónak kell tekinteni. Ebből következően az aláírt okirat a Cstv. szerinti írásbeli felszólításnak minősül.
- [5] A másodfokú bíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy az írásbeli felszólítás, tehát a kinyomtatott email átadása joghatályosan megtörtént-e. Az átadást bizonyítottanak tekintette, az adós képviselőjének közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozata alapján. Megállapította azt is, hogy a vállalkozási szerződések, illetve az adós ügyvezetője által adott meghatalmazás alapján az email

átvevője a szerződéseken és a meghatalmazáson alapuló képviseleti joggal rendelkezett.

- [6] A másodfokú határozat meghozatala után a felszámolási eljárás folytatódott. A bíróság a 2017. március 21-én meghozott és július 26-án jogerőre emelkedett 5.Pkf.49/2013/77. számú végzéssel az adós felszámolását befejezte és az adóst megszüntette.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A felperesek keresetükben a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 339. § (1) és 349. § (1) bekezdése alapján kártérítés jogcímén 5.000.000 forint vagyoni kár és ennek 2013. február 12. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamatai megfizetésére kérték az alperes kötelezését úgy, hogy az I. rendű felperesnek 492.000 forintot, a II. rendű felperesnek 1.967.000 forintot, a III. rendű felperesnek 2.541.000 forintot fizessen meg.
- [8] Kereseti kérelmüket arra alapították, hogy a felszámolási eljárás során az alperes a másodfokú határozatában a fizetéseképtelenség szabályait tévesen alkalmazta és megsértette a bizonyításra vonatkozó előírásokat is. A Cstv. 27. § (2) bekezdés a) pontja alapján a felszámolás elrendelésének egyik feltétele a hitelező írásbeli fizetési felszólítása. Az alperes a hitelező által kinyomtatott és az adós alkalmazottjának átadott emailt nyomtatott formában aláírt, papír alapú okiratnak minősítette és a jogirodalmi hivatkozása hiányos volt. Az email nem felelt meg az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 196. § (1) bekezdés d) pontjának, a cégszerű aláírásra nem került sor, ehhez képest az alperesnek az email okirati jellege tekintetében mérlegelési tevékenysége nincs. Ha mérlegelés kérdése lenne az aláírás nélküli email bizonyító ereje, a régi Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a bíróságnak értékelnie kellett volna azt is, hogy az adós is írt emailt, amire a hitelező válaszolt. A kinyomtatott email átvevője pedig nem volt az adós képviselőjére feljogosított személy. A felszámolás elrendelésével a felpereseket kár érte, a kártérítési felelősség általános és különös alakzata, a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése és a 349. §-a teljesült, az alperes magatartása kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedésnek minősül.
- [9] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Az alperes a Kft. fizetéseképtelensége tárgyában helytálló döntést hozott, ami jogellenesség hiányában a kártérítés alapjául sem szolgálhat. A jogerős határozatból egyértelműen kitűnik, hogy az alperes a kinyomtatott és ezáltal papír alapú okirattá vált, és az adós által elismerten a felperes ügyvezetőjétől átvett fizetési felszólításnak tulajdonított vitatást kizáró joghatást.

Az első- és másodfokú ítélet

- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

- [11] Határozatának indokolásában rögzítette, hogy a felperesek keresetükben abban jelölték meg a jogellenes károkozó magatartást, hogy az alperes a fizetéseképtelenség szabályainak téves alkalmazásával és a bizonyításra vonatkozó előírások megsértésével jogszabálysértően rendelte el a Kft. felszámolását. A kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés hiányában ilyen tartalmú döntés meghozatalára nem kerülhetett volna sor. A felperesek tehát a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti követelésük alapjául egy jogerős döntés rendelkezését jelölték meg, ami nyilvánvalóan alaptalanná teszi a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 2. § (1) bekezdése, 6. §-a és a régi Pp. 229. § (1) bekezdése alapján a jogerős ítélet tartalmát megjelölő kártérítési igényt. Ilyenkor még a nyilvánvaló és kirívó jogalkalmazási és jogértelmezési hiba esetén sem állapítható meg a bíróságok kártérítési felelőssége, mert a kártérítési per bírósága nem bírálhat felül egy másik ügyben hozott jogerős határozatot. A kereset ezért a kártérítési felelősség további elemeinek vizsgálata nélkül is elutasításra szorul.
- [12] A bírói gyakorlat alapján azonban nincs akadálya annak, hogy a kártérítési per bírósága az ügydöntő határozat tartalmi immunitását nem érintve, vizsgálja az alapper bíróságának az esetleges károkozó magatartását, mulasztását, illetve az ebből származó esetleges kártérítési felelősség fennállását, tehát azt, hogy a kártérítés alapjául szolgáló eljárásban sérültek-e az alkalmazott anyagi jogi vagy eljárási szabályok. Ha jogszabálysértés nem történt, a felróhatóság kizárt, ha a jogértelmezési vagy a jogalkalmazási tévedés megállapítható, annak súlyát a felróhatóság körében kell értékelni. Az alperes döntése ezen elvek vizsgálata alapján is helytálló.
- [13] Az alperes által elbírált felszámolási ügyben azt kellett vizsgálni, hogy a fizetéseképtelenség megállapításának a Cstv. 27. § (2) bekezdés a) pontjában írt feltételei fennállnak-e.
- [14] A hitelezői fizetési felszólítás és az adósi vitatás is kizárólag írásbeli nyilatkozat formájában tehető meg. Az írásbeliség feltételének az okiratba foglalt, a régi Pp. 190. §-a szerinti nyilatkozat felel meg. Okiratnak a hagyományos okirat fogalomnak megfelelő papír alapú vagy elektronikus okirat minősül. Az e-mailben megvalósult felszólítás önmagában nem, csak a fokozott biztonsági elektronikus aláírással aláírt elektronikus dokumentum útján tett nyilatkozat esetén felel meg az írásba foglalás követelményének [Ptké. 38. § (2) bekezdés, a 2001. évi XV. törvény 4. § (1) bekezdés]. Téves ezért a felperesnek az a hivatkozása, hogy az alperes az egyszerű emailt is írásban létrejött okiratnak tekintette. Az alperes a jogkövetkezmény kiváltására alkalmas írásbeli okiratnak az email kinyomtatott, ezáltal papír alapúvá tette változatát tekintette, ami a régi Pp. fogalomrendszerén belül okiratnak minősül, ezért a Cstv.-ben foglalt írásbeliség feltételének megfelel.

- [15] Az alperes az okirat bizonyító erejét vizsgálva utalt a régi Pp. Kommentár jogértelmezésére, miszerint a bélyegzővel ellátott vagy géppel aláírt okirat bizonyító erejét a régi Pp. 199. § szerint a bíróság szabadon mérlegeli. Az alperes végzése indokolásában hangsúlyozta, hogy a kinyomtatott e-mailen lévő névaláírást a hitelező ügyvezetője a sajátjának tekintette, ezért az aláírást tőle származónak kell tekinteni. Nem minősíthető téves jogértelmezésnek, ha a bíróság az egyszerű magánokirat bizonyító erejét mérlegelés alapján állapítja meg.
- [16] Az elsőfokú bíróság vizsgálta a hitelező fizetési felszólításának a hatályosulását is, vagyis hogy a felszólítás az adós képviselőjére jogosult személy részére megtörtént-e. Az alperes határozatában a bizonyítási eljárás adataival összhangban, a csatolt közjegyzői okiratban foglaltak alapján állapította meg, hogy az okiratot **B. L.** a Kft. képviselőjeként 2011. február 1-jén átvette, és akinek képviselői joga a szerződéseken és meghatalmazáson alapult.
- [17] A felperesek fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a régi Pp. 254. § (3) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [18] A felperes jogi képviselőjének a fellebbezési tárgyaláson tett nyilatkozatát is figyelembe véve az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg: a felperesek kártérítési követelésüket arra alapították, hogy az alperes tévesen, jogszabálysértő módon rendelte el a **L.** Kft. felszámolását, azaz valójában a jogerős döntést és annak rendelkezéseit vitatták. Az egységes ítélkezési gyakorlat szerint, az elsőfokú ítéletben kifejtett helyes indokok alapján a kártérítési per nem használható fel a jogellenesnek tartott ítélet elleni jogorvoslat céljára. Ha tehát a fél a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti követelése alapjául egy jogerős ítélet álláspontja szerint téves rendelkezését jelöli meg, a kártérítési per bírósága a sérelmesnek tartott határozatot nem bírálhatja felül, nem állapíthatja meg annak jogellenességét.
- [19] Helyesen fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy az ítélkezési gyakorlat egységes abban is, hogy csak kirívóan súlyos jogalkalmazási vagy jogértelmezési tévedés alapozhatja meg a kárfelelősséget. Adott esetben a felperesek által hivatkozott körben nem történt téves jogértelmezés, nem állapítható meg a bizonyítékok iratellenes mérlegelése sem. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában részletesen kitért arra, hogy milyen bizonyítékok alapján állapította meg a tényállást, melyek voltak azok a körülmények, amelyeket a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett. A fellebbezésben felhozott körülményeket az elsőfokú bíróság is mérlegelési körébe vonta és ezeket az egyéb bizonyítékokkal összevetve, helyesen állapította meg, hogy nem történt téves jogértelmezés.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [20] A jogerős ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték. Megsértett jogszabályhelyként a régi Pp. 164. §-t, 195-196. §-t, 206. § (1) bekezdését, 253. § (2) bekezdését, továbbá a régi Ptk. 339. § (1) bekezdését, a 349. § (1) és (3) bekezdését jelölték meg.
- [21] Hangsúlyozták, hogy nem az alapügyben meghozott jogerős határozat felülbírálatát kérték, az alperes kárfelelősségével összefüggésben hivatkoztak a felróhatóság alátámasztása körében a kirívóan okszerűtlen, ezért nyilvánvaló és kirívó jogalkalmazási hibának minősülő és a felróhatóság körében értékelhető alperesi mérlegelésre.
- [22] Az alperes tévesen alkalmazta a jogszabályokat annak megítélésénél, hogy a cégszerű aláírás hiányában a kinyomtatott email megfelel-e az írásbeliség követelményének; az adós által képviselőre és jognyilatkozat tételére nem jogosult személy részéről az okirat kézhez vettnek tekinthető. Az is jogalkalmazási hiba, hogy az alperes a vitatásnak minősülő és ugyanilyen módon keletkezett korábbi emailt nem értékelte. Eljárásával megsértette a mérlegelési szempontokat az okirati bizonyítás körében.
- [23] A régi Pp. 199. §-a szerinti egyszerű okirat bizonyító erejének mérlegelése során az alperes nyilvánvaló és kirívó jogalkalmazási hibát vétett. Az adós az okirat átvételét nem ismerete el és nem is ismerhette el. Azt nem az adós ügyvezetője, vagy a cég képviselője, a jognyilatkozat tételére feljogosított képviselője vette át, és **B. L.** meghatalmazott sem volt. Az adós törvényes képviselője ennek tartalmát nem ismerte meg, emellett a hitelező tudott a követelés vitatásáról, függetlenül attól, hogy az email levelezés az írásbeliséget az irányadó jogszabályi körben nem merítette ki.
- [24] Az alperes a részletesen indokolt felülvizsgálati ellenkérelme szerint a régi Pp. 164. § és a 253. § (2) bekezdés megsértésére hivatkozás nem felel meg a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményeknek és az 1/2016. (II.15.) PK véleményben (a továbbiakban: PK vélemény) kifejtett szempontoknak. A felperesek nem jelölték meg a jogsértés indokait, ezért ezek a hivatkozások érdemben nem vizsgálhatók, de a jogerős ítélet a Kúria eltérő álláspontja esetén sem sérti a megjelölt eljárási szabályokat.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [25] A felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása előtt a Kúria az alábbiakra mutat rá: A felülvizsgálat nem az első- és másodfokú eljárás folytatása, nem harmadfokú eljárás, hanem szigorú rendelkezések által szabályozott rendkívüli perorvoslat, amelynek tárgya a jogerős ítéletnek a felülvizsgálati kérelem keretei között történő felülbírálata.

- [26] Az 1/2016. (II.15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 4. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem - mint az eljárást megindító és annak kereteit meghatározó rendkívüli jogorvoslati eszköz - jogi jelentősége egyebek között abban jelölhető meg, hogy a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelemben megjelölt ok vagy okok keretei között bírálhatja felül. Ennek következtében eljárása során csak a fél felülvizsgálati kérelmében megjelölt jogszabálysértés, vagy jogszabálysértések fennállását vizsgálhatja. Ha a fél felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet több okból is támadja; vagyis több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményekkel (PK vélemény 6. pont). A felülvizsgálati kérelem előterjesztőjének tehát valamennyi, a jogerős ítélet jogszabálysértő voltára történő hivatkozása esetében konkrétan meg kell jelölnie az álláspontja szerint megsértett jogszabályhelyet, szövegesen elő kell adnia a jogszabálysértést és a jogszabálysértésre történő hivatkozás indokait. Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatóak, amelyek esetében a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek (BH 2015.307.).
- [27] Az alperes alappal érvelt azzal, hogy a felperesek felülvizsgálati kérelmükben a régi Pp. 164. § és a 253. § (2) bekezdésének megsértését a jogszabálysértés szöveges előadása és indokolása nélkül állították, ezért érdemi felülvizsgálatra nem alkalmasak.
- [28] Az érdemben elbírálható felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.
- [29] Az eljáró bíróságok a kereset tartalma és a felperesek képviselőjének nyilatkozata alapján jogszabálysértés nélkül állapították meg, hogy a felperesek a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti követelések alapjául az alperes jogerős határozatának rendelkezését jelölték meg. A kártérítési per bírósága pedig az eljáró bíróságok egyező és helyes indokai alapján nem állapíthatja meg a jogerős határozat jogellenességét.
- [30] Nem sérült a régi Pp. 206. § (1) bekezdése és ezzel összefüggésben a 199. §-a. A Kúria a felülvizsgálati eljárás során kizárólag azt vizsgálhatja, hogy a másodfokú bíróság tett-e iratellenes megállapítást, és okszerűtlenül mérlegelte-e a rendelkezésre álló bizonyítékokat. A Kúria a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megváltoztatására csak kivételesen, abban az esetben jogosult, ha a felülvizsgálni kért jogerős határozat iratellenes, vagy kirívóan okszerűtlen, logikátlan, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (EBH 2006.1526., BH. 1996.973.).
- [31] Az adott esetben ez a feltétel nem teljesült. Az eljáró bíróságok helyesen fejtették ki, hogy az egységes bírói gyakorlat szerint a jogalkalmazó szerv kárfelelősségét csak a kirívóan súlyos jogalkalmazási vagy jogértelmezési tévedés alapozza meg; az alapügyben eljáró alperes a felperesek által hivatkozott körben - a Cstv. 27. § (2) bekezdés a) pontjában előírt feltétel, a hitelezői nyilatkozat írásbeli követelménye, a papír alapúvá tett email mint

okirat bizonyító ereje, a hitelező fizetési felszólításának hatályosulása – az irányadó jogszabályi rendelkezések értelmezésével, a jogirodalomban felelhető jogértelmezés, a kapcsolódó bírói gyakorlat feltárásával, és a bizonyítékokat mérlegelve határozott.

- [32] Az eljáró bíróságok megalapozottan érveltek azzal is, hogy a következetes bírói gyakorlattal összhangban nem minősíthető téves jogértelmezésnek, ha a bíróság az egyszerű magánokirat bizonyító erejét mérlegelés alapján állapítja meg. A képviseleti joggal, illetve a képviselőnek minősített személy nyilatkozatával kapcsolatos felperesi kifogásokat is teljes körűen vizsgálták, és e körben a bizonyítékok okszerű, iratszerű mérlegelésével vonták le azt a következtetést, hogy **B. L.** a Kft. képviselőjeként vette át a hitelező fizetési felszólítását, ezáltal az adós írásbeli felszólítása megtörtént, így ebben a körben sem merülhet az alperes felróhatósága (EBH 2001.526.).
- [33] A Kúria a kifejtettek alapján megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a régi Pp. 275. § (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [34] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.
- [35] A felperesek felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a régi Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó 78. § (1) bekezdése, 82. § (2) bekezdése szerint kötelesek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján megállapított felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2019. november 19.

. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. a tanács elnöke, előadó, dr.
Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k.
bíró

A kiadmány hitelével: